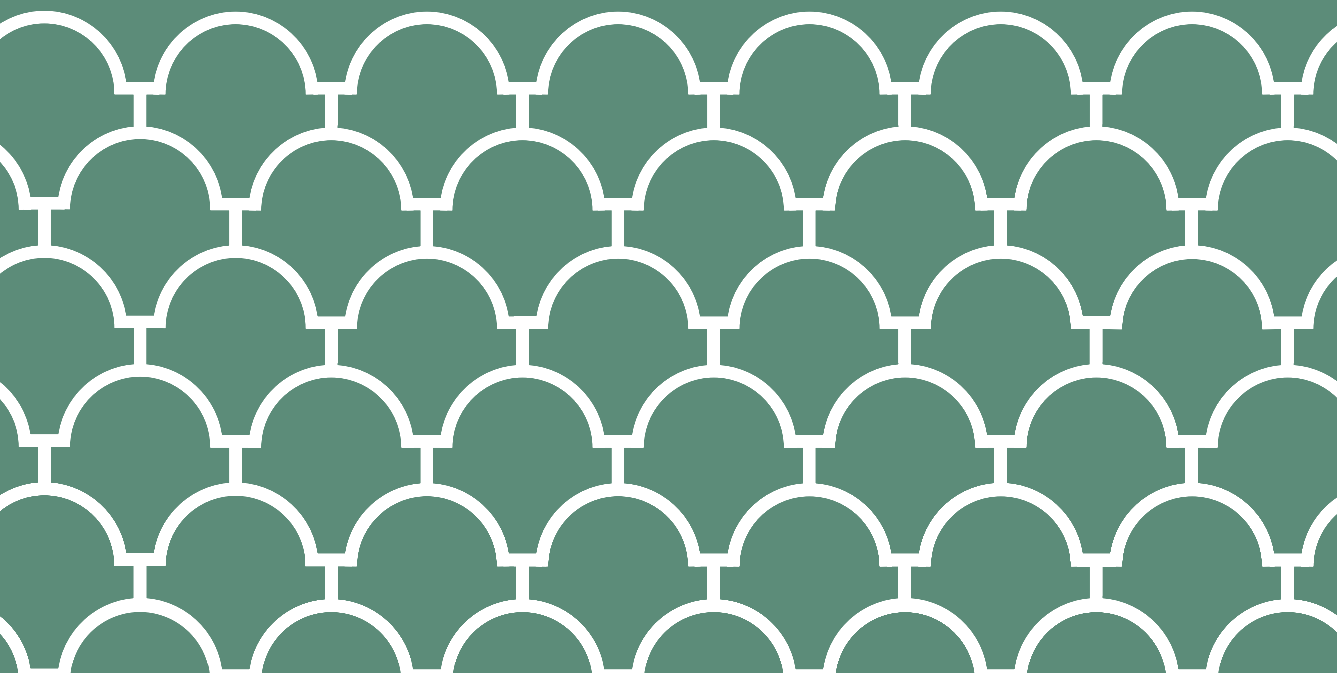

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

Versamhetsberättelserna från
de internationella delegationer
som tillsatts av riksdagens
talmanskonferens

2023

VERKSAMHETSBERÄTTELSENA 2023 FRÅN DE
INTERNATIONELLA DELEGATIONER SOM TILLSATTS AV
RIKSDAGENS TALMANSKONFERENS

HELSINGFORS 2024

ISSN XXXX-XXXX

Innehåll

INLEDNING.....	4
1. FINLANDS DELEGATION I NATOS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLING	5
1.1. Första vårmötet som medlem i Nato	5
1.2. Natoparlamentarikerna bekantade sig med Finlands säkerhets- och försvars-politik..	5
1.3. Höstmötet i Köpenhamn ville stärka försvarsindustrin.....	5
1.4. Rose-Roth-seminarierna i Stockholm och Sarajevo	6
2. FINLANDS DELEGATION I INTERPARLAMENTARISKA UNIONEN (IPU).....	6
2.1. Interparlamentariska unionens församlingar.....	7
2.1.1. Brådskande ämnen vid församlingarna	7
2.1.2. Ämnen för den allmänna debatten	8
2.1.3. Utskottsmöten	8
2.1.4. Styrande rådet.....	9
2.1.5. Sidoevenemang	9
2.1.6. Andra möten.....	9
2.2. Utfrågning vid FN och nordiskt besök i Washington DC	9
2.3. Det nordiska IPU-samarbetet	10
2.4. IPU:s möte för unga parlamentariker i Hanoi	10
3. FINLANDS DELEGATION I ARKTISKA PARLAMENTARIKERKONFERENS.....	10
3.1. Möten vid Arktiska parlamentarikerkonferensens ständiga kommitté (SCPAR).....	11
3.1.1. Ständiga kommittén den 16–18 oktober 2023 i Egilsstaðir på Island	11
3.2. Finlands delegation	12
3.3. Delegationen för arktiska frågor.....	13
3.4. Andra evenemang: Parlamentarisk Barentskonferens i Rovaniemi den 25–27 september 2023.....	13
4. FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA PARTNERSKAPS MÖTET ASIEN-EUROPA (ASEP)	13
4.1. Finlands delegation	13
5. FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA ÖSTERSJÖ-KONFERENSEN, BSPC.....	14
5.1. Konferensen	15
5.2. Ständiga kommittén (Standing Committee, SC)	16

5.3. Arbetsgrupper	16
5.4. Finska delegationens möten och verksamhet	16
6. FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA FÖRSAMLINGEN FÖR UNIONEN FÖR MEDELHAVET	17
7. DE INTERNATIONELLA SAMARBETSNÄTVERKEN I RIKSDAGEN	17
7.1. Riksdagens nätverk för mänskliga rättigheter	17
7.2. Riksdagens fredsfrämjandsnätverk.....	18
7.3. Riksdagens globaliseringsgrupp	18
7.4. Det internationella nätverket för unga parlamentariker	19
BILAGA:	20
MEDLEMMAR I DELEGATIONERNA UNDER VALPERIODEN 2019–2023	20
MEDLEMMAR I DELEGATIONERNA UNDER VALPERIODEN 2023–2027	22

INLEDNING

Finlands riksdag har redan i årtionden bedrivit internationellt samarbete inom ramen för olika parlamentariska organ. Samarbetet har skötts av de internationella delegationer som utsetts för organen.

För närvarande finns det nio internationella delegationer i riksdagen, av vilka sex tillsätts av talmanskonferensen.

I detta dokument presenteras de viktigaste händelserna i dessa sex delegationers verksamhet under 2023. Det är alltså frågan om Finlands delegationer i Arktiska parlamentarikerkonferensen, parlamentariska partnerskapsmötet Asien-Europa (ASEP), parlamentariska Östersjökonferensen, Natos parlamentariska församling, Interparlamentariska unionen IPU och den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet. Med undantag av delegationen i Natos parlamentariska församling finns sekretariatet för alla dessa delegationer vid riksdagens internationella avdelning. Sekreteraren för delegationen i Natos parlamentariska församling är försvarsutskottets utskottsråd, men delegationens biträdande sekreterare arbetar vid internationella avdelningen.

År 2023 var ett valår i Finland och det innebar att en del medlemmar i de internationella delegationerna byttes ut. Mandatperioden för delegationerna för valperioden 2019–2023 löpte ut vid riksdagsvalet den 2 april 2023, och delegationernas nya medlemmar tillsattes av talmanskonferensen den 28 juni 2023 på förslag av riksdagsgrupperna. Riksdagsledamöternas intresse för internationell verksamhet var fortsatt stort: över hundra riksdagsledamöter är medlemmar i internationella delegationer.

De globala händelserna påverkade de internationella delegationerna direkt och snabbt och återspeglades på olika sätt både på agendan och i den praktiska verksamheten. Konsekvenserna av Rysslands angrepp på Ukraina syntes fortfarande tydligt i alla delegationers arbete under året. Också Finlands nya Natomedlemskap inverkar på olika sätt på delegationernas verksamhet – också när Natofrågorna egentligen inte hörde till delegationernas agenda.

I detta sammandrag redogörs också för verksamheten i de internationella samarbetsnätverken i riksdagen. De är frivilliga nätverk för riksdagsledamöter där man följer internationella frågor och teman. Verksamheten i samarbetsnätverken är friare och är inte direkt bunden till internationella organisationer, såsom riksdagens övriga internationella delegationer.

Texterna till denna verksamhetsberättelse har utarbetats av sekreterarna för de delegationer som tillsatts av talmanskonferensen: Emmi Kupiainen/Venja Henningsen (Medelhavsdelegationen), Mika Laaksonen (Östersjödelegationen), Heikki Savola/Ari Honkanen (Natodelegationen), Teemu Vuosio (IPU-delegationen) och Sari Wessman (arktiska delegationen och ASEP-delegationen). Katja Nolvi står för avsnitten om riksdagens internationella nätverk.

Helsingfors den 15 april 2024

Sari Wessman
Sakkunnig i internationella relationer
Internationella avdelningen

1. FINLANDS DELEGATION I NATOS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLING

Finlands delegation i Natos parlamentariska församling konstituerade sig efter riksdagsvalet den 9 maj 2023 och valde Jarmo Lindberg (saml) till ordförande och Jari Ronkainen (saf) till vice ordförande. Till övriga medlemmar i delegationen valdes Pekka Toveri (saml), Mika Kari (sd) och Mikko Savola (cent) och till ersättare valdes Inka Hopsu (gröna), Jussi Saramo (vänst), Anders Adlercreutz (sv), Päivi Räsänen (kd) och Harry Harkimo (liik).

Efter att regeringen hade utnämnts konstituerade sig delegationen på nytt den 7 september 2023 och valde Tomi Immonen (saf) till ordförande och Jukka Kopra (saml) till vice ordförande. Till medlemmar valdes Mika Kari (sd), Jarno Limnell (saml) och Mikko Savola (cent) samt till ersättare Atte Harjanne (gröna), Harry Harkimo (liik), Mats Löfström (sv), Päivi Räsänen (kd) och Jussi Saramo (vänst).

1.1. Första vårmötet som medlem i Nato

Natos parlamentariska församlings vårmöte hölls i Luxemburg den 19–22 maj 2023, och Finland deltog då för första gången i egenskap av Natomedlem. Vid mötet diskuterades Rysslands angrepp på Ukraina, Kinas växande roll i världspolitiken, stärkandet av de transatlantiska relationerna samt Natos partnerskap för fred och öppna dörrars politik. I mötet i Luxemburg deltog Jarmo Lindberg, Pekka Toveri och Mikko Savola från Finlands delegation.

Finlands delegation har deltagit i församlingens verksamhet som associerad medlem (*associate member*) ända sedan 1998. Natos parlamentariska församling (Nato Parliamentary Assembly) är inte en del av Nordatlantiska fördragsorganisationen, men församlingen kan ge rekommendationer till Nato. Natos parlamentariska församling utgjordes under året av 274 parlamentariker från försvarsalliansen Natos dåvarande 31 medlemsländer samt parlamentariker från Natos partnerländer.

1.2. Natoparlamentarikerna bekantade sig med Finlands säkerhets- och försvars-politik

Försvarsutskottet och politiska utskottet i Natos parlamentariska församling bekantade sig med Finlands säkerhets- och försvarspolitik den 19–21 september 2023. Finlands tjänstemannaledning för utrikes frågor och försvarsförvaltning informerade Natoparlamentarikerna bland annat om marinens, arméns och Gränsbevakningsväsendets verksamhet samt om Finlands koncept för försörjningsberedskap och stöd till Ukraina. Parlamentarikerna fick dessutom en redogörelse för hur samordningen av Försvarsmaktens verksamhet med Nato framskrider. Mötet var det första som riksdagen stod värd för under Finlands Natomedlemskap. Natoparlamentarikerna besökte också Kustbrigaden i Obbnäs och Pansarbrigaden i Tavastehus.

1.3. Höstmötet i Köpenhamn ville stärka försvarsindustrin

Finlands delegation deltog i sin helhet i Natoparlamentarikernas höstmöte i Köpenhamn den 6–9 oktober 2023. Mötet diskuterade Rysslands anfallskrig i Ukraina, organisationens öppna dörrars politik och arbete mot desinformation samt Kinas roll i internationell politik och samarbete med Ryssland. Medlemsländerna utbytte också synpunkter på behovet av att stärka försvarsindustrin och utveckla resiliensen och de transatlantiska banden. Även Ruslan Stefantjuk, talman i Ukrainas parlament, och Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj samt Svetlana Tichanovskaja, belarusisk oppositionsledare, talade via videolänk.

1.4. Rose-Roth-seminarierna i Stockholm och Sarajevo

Delegationsmedlemmarna deltog under hösten i två Rose-Roth-seminarier där man av tradition granskar partnerländernas säkerhetspolitik och euroatlantiska förbindelser. Natos parlamentariska församling och Sveriges riksdag ordnade det första seminariet i Stockholm den 23–24 oktober 2023. I seminariet deltog ordföranden för Finlands delegation Tomi Immonen (saf) och vice ordföranden Jukka Kopra (saml). Sveriges företrädare redogjorde för den betydande ändring av landets försvarspolitiska doktrin som följde på Rysslands anfallskrig och betonade vikten av samarbete och att man utgår ifrån gemensamma värderingar.

Den 13–17 november 2023 sammanträdde parlamentarikerna i Sarajevo, Bosnien och Hercegovinas huvudstad. På mötet behandlades säkerhetsläget på västra Balkan och Natos närvaro i området. Närvarande för delegationens del var ordföranden Tomi Immonen (saf), vice ordföranden Jukka Kopra (saml) samt Mikko Savola (cent).

Dessutom var delegationen representerad på ett besök i Bryssel den 26–28 januari 2023 tillsammans med den svenska delegationen, ett besök i London, Glasgow och Edinburgh den 31 januari–4 februari 2023 (Sub-Committee on Future Security and Defence Capabilities) och för andra gången i Bryssel den 20–23 februari 2023 (Joint Meeting of the Defence and Security, Economics and Security and Political Committees).

2. FINLANDS DELEGATION I INTERPARLAMENTARISKA UNIONEN (IPU)

År 2023 strävade Interparlamentariska unionen (Inter-Parliamentary Union, IPU) efter att bygga fred och bekämpa klimatförändringen. Deklarationerna från årets båda generalförsamlingar tog upp fredlig samexistens och parlamentariska åtgärder för fred, rättvisa och starka institutioner. I enlighet med IPU:s strategi lanserade IPU under året klimatkampanjen *Parlament för planeten* för att uppmuntra parlamenten att snabbare och mer ambitiöst hantera klimatnödläget. Under året ökade antalet medlemsländer i IPU till 180 i och med att Liberia och Bahamas blev medlemmar.

Årets första församling hölls den 11–15 mars 2023 i Manama, Bahrain. Temat för församlingens allmänna debatt var fredlig samexistens för att främja toleranta samhällen. Ett brådskande ämne vid mötet var förslaget från Argentina, Chile, Nederländerna, Tyskland och Ukraina om att ta fasta på och hantera allvarliga humanitära kriser som påverkar befolkningen i Afghanistan, Syrien, Ukraina, Jemen och andra länder samt särskilt kvinnors och barns utsatta situation. Vid församlingen i Bahrain antog två av IPU:s fyra ständiga utskott en resolution om detta. Utskottet för hållbar utveckling antog en resolution om parlamentens åtgärder för att utveckla skogar som kolsänkor. Utskottet för fred och internationell säkerhet utarbetade en resolution om cyberbrottsligheten som ett hot mot den globala säkerheten.

Årets andra församling hölls i Luanda, Angola den 22–27 oktober 2023. Församlingen godkände på basis av den allmänna debatten *Luandadeklarationen* om parlamentarisk verksamhet för fred, rättvisa och starka institutioner. Vid församlingen i Luanda antogs inget brådskande ämne, eftersom inget av förslagen fick det krävda stödet på 2/3 av alla avgivna röster.

Församlingen valde en ny president för Interparlamentariska unionen efter att portugisiska Duarte Pachecos treåriga mandatperiod i organisationens ledning hade löpt ut. Till ny president för IPU valdes för första gången en afrikansk kvinna, Tulia Ackson från Tanzania. Ackson är IPU:s trettioförsta president, men bara den tredje kvinnan som leder organisationen. Hon inledde sin treåriga mandatperiod från och med slutet av församlingen i Angola. Den avgående presidenten Pacheco var väldigt uppskattad som

ledare för organisationen, även utanför sin egen landsgrupp, och han fick enorma applåder när församlingen avslutades. Ordföranden för Finlands delegation Sebastian Tynkkynen höll ett av församlingens tacktal till Duarte Pacheco, särskilt på de unga IPU-parlamentarikernas vägnar.

Den 13 och 14 februari 2023 hölls IPU:s årliga utfrågning vid FN i New York. Temat för utfrågningen var vattnets betydelse för människor och planeten. Utfrågningen var samtidigt ett parlamentariskt bidrag till FN:s stora konferens om vatten som ordnades en månad senare. Alla nordiska länder deltog direkt efter FN-utfrågningen i ett samnordiskt besök i Washington DC som ordnades för tredje gången. Från Finlands IPU-delegation deltog Heli Järvinen och Sebastian Tynkkynen, som var ordförande respektive vice ordförande under valperioden 2019–2023, i utfrågningen vid FN och i de nordiska ländernas gemensamma besök i Washington.

Vid ingången av 2023 övergick ordförandeskapet i det nordiska IPU-samarbetet från Island till Sverige. Sverige ordnade traditionsenligt två nordiska IPU-möten, ett före vardera församlingen.

Styrelsen för Finlands IPU-grupp sammanträdde fem gånger under året. Gruppen hade årsmöte den 2 mars 2023. Dessutom har den vid varje tid sittande delegationen hållit förberedande möten inför församlingarna.

Efter riksdagsvalet 2023 och omorganiseringen av riksdagens organ har också den nya styrelsen för Finlands IPU-grupp konstituerat sig och inlett sin verksamhet. Ny ordförande för styrelsen är Sebastian Tynkkynen (saf).

2.1. Interparlamentariska unionens församlingar

Under året höll Interparlamentariska unionen två församlingar: vårförsamlingen i Manama, Bahrain den 11–15 mars och höstförsamlingen i Luanda, Angola den 22–27 oktober. Vid församlingen i Manama som hölls strax före riksdagsvalet bestod Finlands delegation av ordföranden Heli Järvinen (gröna) och Merja Kyllönen (vänst). Vid församlingen i Luanda bestod Finlands delegation av ordföranden Sebastian Tynkkynen (saf), vice ordföranden Anne Kalmari (cent), Markku Eestilä (saml) och Fatim Diarra (gröna).

2.1.1. Brådskande ämnen vid församlingarna

Varje församling brukar ta upp ett brådskande ämne (*Emergency item*), det vill säga en brännande aktuell fråga, för ingående behandling. Det brådskande ämnet vid årets första församling i Manama den 11–15 mars var förslaget från Argentina, Chile, Nederländerna, Tyskland och Ukraina om att ta fasta på och hantera allvarliga humanitära kriser som påverkar befolkningen i Afghanistan, Syrien, Ukraina, Jemen och andra länder samt särskilt kvinnors och barns utsatta situation.

Ämnesvalet stöddes av den latinamerikanska gruppens och den västerländska 12+-gruppens delegationer, inklusive Finlands och de övriga nordiska ländernas delegationer. Under debatten om ämnet uppmärksammades det lidande som de nämnda humanitära kriserna orsakar. Konstantin Kosatjev, ledare för Rysslands delegation och vice ordförande för federala rådet, berättade i sitt anförande hur Ryssland bland annat sedan 2014 har försökt förhindra inbördeskriget i Ukraina. Under anförandet hördes det rop från salen där han anklagades för lögn. Liksom under tidigare församlingar stöddes Ryssland av Sydafrika.

I Luanda den 22–27 oktober var det något exceptionellt att församlingen inte godkände ett brådskande ämne och att inget av de föreslagna ämnena den här gången fick det krävda stödet på 2/3 av alla avgivna röster. Debatten om församlingens brådskande ämne dominerades starkt av konflikten mellan Israel och Gaza. Den slutliga omröstningen stod mellan förslaget från den västerländska 12+-gruppen *Towards a common ground for peace* och förslaget från Algeriet, Kuwait, Indonesien, Iran och Sydafrika *Stopping the*

war and violations of human rights in Gaza. Det senare förslaget fick brett stöd från den arabiska gruppen, den afrikanska gruppen och Asien-Stillhavsguppen och fick fler röster men inte tillräckligt många för att bli vald. När omröstningsresultatet stod klart blev stämningen en stund kaotisk och vissa medlemsländer krävde att förslaget skulle godkännas trots regeln eller genom en anpassad tolkning och tillämpning av den.

2.1.2. Ämnen för den allmänna debatten

Utifrån den allmänna debatten antog vårförsamlingen i Manama, Bahrain den 11–15 mars Manamadeklarationen om att främja fredlig samexistens och toleranta samhällen. 151 ledamöter yttrade sig under den allmänna debatten. Finlands delegations anförande hölls av delegationens ordförande Heli Järvinen (gröna). Järvinen tog upp ett fall med en dansk-bahrainsk människorättsaktivist: Abdulhadi al-Khawaja har varit fängslad i Bahrain sedan 2011. Även de övriga nordiska länderna med Danmark i spetsen nämnde fallet i sina anföranden. Heli Järvinen deltog också i den särskilda delen om klimatåtgärder som ordnades under vårförsamlingen. I sitt anförande tog Järvinen upp bland annat Finlands ambitiösa mål att uppnå klimatneutralitet före 2035.

Höstförsamlingen i Luanda, Angola den 22–27 oktober 2023 godkände på basis av den allmänna debatten *Luandadeklarationen* om parlamentarisk verksamhet för fred, rättvisa och starka institutioner. Deklarationen betonar vikten av god förvaltning som ett sätt att uppnå hållbar utveckling. Den uppmanar parlamentsledamöterna att stärka medborgarnas förtroende för institutionerna och säkerställa ett aktivare deltagande på alla nivåer, med början i våra egna parlament, där kvinnor och unga samt fattiga och andra utsatta grupper förtjänar en mer rättvis representation.

I Luanda höll Finlands delegations nya ordförande Sebastian Tynkkynen (saf) delegationens huvudanförande. Tynkkynen beskrev det samband som de representativa demokratierna har med jämlikhet och välfärd via riksdagsledamöter som väljs genom fria val. Ledamöterna ska enkelt kunna bytas ut vid val om de inte utför sitt arbete för att föra folkets intressen på rätt sätt.

Finlands delegations andra anförande i avsnittet för unga parlamentariker hölls av Fatim Diarra (gröna). Diarra efterlyste genuint jämlika möjligheter att påverka det demokratiska beslutsfattandet. Allt annat är ett misslyckande för demokratin och representationen av folket. Diarra uttryckte slutligen sitt starka stöd för den iranske människorättsaktivisten Narges Mohammadi som fick Nobels fredspris 2023. Budskapet noterades tydligt också i den iranska delegationen eftersom en medlem i delegationen slutligen begärde ordet. I sitt anförande hänvisade han upprört till Finland, Norge och Danmark, som alla hade tagit upp Narges Mohammadi i sina anföranden. Anförandet var ett point of order-inlägg som inte tockades från persiska, vilket gjorde att innehållet i anförandet förblev höljt i dunkel.

2.1.3. Utskottsmöten

Vid Manama-församlingen i Bahrain antog två av IPU:s fyra ständiga utskott en resolution. Utskottet för hållbar utveckling antog en resolution om parlamentens åtgärder för att utveckla skogar som kolsänkor. Resolutionen tar upp avskogningen och det försämrade tillståndet i skogarna globalt. I resolutionen uppmanas också parlamenten att som lagstiftare se till att ny skog planteras efter avverkningar så att skogarna behåller den biologiska mångfalden och sin kapacitet som kolsänkor. Heli Järvinen (gröna) deltog i utskottets arbete.

Utskottet för fred och internationell säkerhet utarbetade en resolution om cyberbrottsligheten som ett hot mot den globala säkerheten. Utskottet behandlade hela 320 ändringsförslag innan resolutionen antogs. Resolutionen uppmanar bland annat parlamenten att se till att lagstiftningen mot cyberbrottslighet är aktuell och förenlig med internationell rätt, inklusive de mänskliga rättigheterna. Ledamot Merja Kyllönen (vänst) deltog i utskottets arbete.

Vid församlingen i Angola antog två av IPU:s fyra ständiga utskott en resolution. Ständiga utskottet för mänskliga rättigheter och demokrati antog en resolution mot människohandel med barnhemsbarn. Ledamot Anne Kalmari (cent) deltog som representant för Finlands delegation i utskottets arbete. Finland lyfte särskilt fram ställningen för de mest utsatta barnen, såsom barn med intellektuell funktionsnedsättning.

2.1.4. Styrande rådet

IPU:s styrande råd handlägger organisationens administrativa frågor, såsom ekonomiska frågor och medlemsfrågor, men också rapporter från IPU:s olika organ samt från organisationens president och generalsekreterare. Organisationens ekonomiska ställning är god och stabil. Fram till 2023 har organisationens budget hållits under 2008 års nivå. Under 2010-talet har det gjorts betydande budgetnedskärningar, men nu anser IPU:s styrande råd och underutskottet för finansfrågor att det är viktigt att finansieringen och därmed medlemsavgiften senast 2026 återställs till 2010-års nivå så att organisationen kan svara på den höjda prisnivån och sköta uppgifterna enligt den gällande strategin. Avsikten är att organisationens totala budget ska höjas med i genomsnitt 3 procent per år 2023–2026. Därefter bereder man sig på att höja medlemsavgifterna med 2 procent per år. Finlands medlemsavgift för 2024 är 69 400 schweiziska franc. Medlemsavgiften för 2023 var 67 500 schweiziska franc.

2.1.5. Sidoevenemang

Vid församlingen i Luanda den 22–27 oktober 2023 ordnade Ukraina ett sidoevenemang om barn som krigsoffer. De nordiska länderna deltog aktivt i evenemanget. Vid mötet diskuterades situationer där barn på olika sätt direkt och indirekt blir offer för krigets konsekvenser. Ordförande Sebastian Tynkkynen berättade om vinter- och fortsättningskriget som en generationserfarenhet för finländarna.

2.1.6. Andra möten

Finlands delegation träffade i samband med församlingen Finlands honorärkonsul i Luanda Manuel Joaquim Goncalves. Goncalves har en egen advokatbyrå i Luanda. Delegationen diskuterade det angolanska samhället och Angola som affärsmiljö. Goncalves lyfte fram samhällsutmaningar som delvis härstammar från landets historia, dvs. inbördeskriget, politisk instabilitet och korruption. Landet har en stark befolkningstillväxt på över 3 procent som tillsammans med urbaniseringen gör tillhandahållandet av samhällstjänster utmanande, exempelvis inom utbildningssektorn. Säkerhetsläget i landet är fortfarande en stor utmaning som bland annat försvårar utvecklingen av turismen. Likaså kan de bristande kunskaperna i engelska ses som en begränsande faktor.

2.2. Utfrågning vid FN och nordiskt besök i Washington DC

Cirka 150 parlamentariker från 46 länder deltog den 13–14 februari 2023 i IPU:s årliga FN-utfrågning i FN:s högkvarter i New York. Årets tema för utfrågningen var: Vatten för människor och planeten: Sluta slösa, ändra spelplanen och investera i framtiden. Utfrågningen skedde på ett gemensamt initiativ av IPU och FN:s generalförsamlings ordförandes kontor och avsikten var att ge ett parlamentariskt bidrag till en FN-konferens om vatten senare på våren. Finlands delegations dåvarande ordförande Heli Järvinen (gröna) tog upp i sitt anförande principen om att förorenaren betalar: hur kan man så långt som möjligt garantera att förorenaren bär sitt ansvar för att återställa vattendragens goda status?

Norges ambassad i Washington stod 16–17.2.2023 värd för evenemang som ordnades tillsammans med de övriga nordiska ambassaderna i Washington. Vid dessa möten behandlades bland annat Förenta staternas inrikespolitik, läget i Ukraina, handelsförbindelserna mellan EU och Förenta staterna samt handelskriget. Relationerna mellan Förenta staterna och Kina togs också upp. Delegationerna träffade också Douglas D. Jones, biträdande utrikesminister med ansvar för Europa och Eurasien, och även

företrädare för Brookings Institution, Polar Institute, Wilson Center och Atlantic Council. Finlands IPU-grupps dåvarande ordförande Heli Järvinen (gröna) och vice ordförande Sebastian Tynkkynen (saf) deltog i både utfrågningen vid FN och besöket i Washington.

2.3. Det nordiska IPU-samarbetet

Sverige var under berättelseåret ordförande för det nordiska IPU-samarbetet. De nordiska mötena är ett sätt att förbereda sig inför IPU:s församlingar och ett centralt element i informationsutbytet och samarbetet mellan de nordiska IPU-delegationerna.

Sverige ordnade två nordiska IPU-möten under året. Det första mötet ägde rum den 15 februari 2023 i Washington DC i samband med de nordiska ländernas gemensamma besök. Finlands delegation företrädades av ordförande Heli Järvinen (gröna) och vice ordförande Sebastian Tynkkynen (saf). Årets andra nordiska möte hölls i Stockholm den 28–29 september 2023 och Anders B. Johnsson, som var IPU:s generalsekreterare under åren 1998–2014, deltog som sakkunnig i mötet. Johnsson gick igenom IPU:s historia och särskilt utvecklingen av samarbetet mellan IPU och FN under de senaste två decennierna. Johnsson lyfte fram några stora projekt inom FN-systemet där det skulle vara bra med parlamentariskt innehåll. Sådana projekt är bland annat Världshälsoorganisationen WHO:s plan för förebyggande av och beredskap inför pandemier efter covid-19 och det stora FN-projektet *The Summit of the Future* som ordnas 2024. Enligt Johnsson kan det vara värdefullt att införa en parlamentarisk dimension i processerna.

Johnsson lyfte också fram den ständigt ökande migrationen och det arbete som görs i anslutning till den (UN High Commissioner for Refugees). Från Finland deltog IPU-gruppens ordförande Sebastian Tynkkynen (saf) och vice ordförande Anne Kalmari (cent).

2.4. IPU:s möte för unga parlamentariker i Hanoi

Den nionde konferensen för unga parlamentariker (Ninth Global Conference of Young Parliamentarians) ordnades i Hanoi, Vietnam den 15–17 september 2023. Temat för konferensen var de ungas roll när det gäller att snabbare uppnå hållbarhetsmålen genom den digitala omställningen och innovationer. I konferensen deltog nästan 300 unga parlamentariker från 70 länder. Ordföranden för Finlands IPU-grupp Sebastian Tynkkynen deltog i konferensen.

3. FINLANDS DELEGATION I ARKTISKA PARLAMENTARIKERKONFERENS

Samarbetet mellan parlamentarikerna i de arktiska länderna inleddes 1993 och har sedan dess pågått genom regelbundna möten och arktiska parlamentarikerkonferenser som i allmänhet ordnas vartannat år. Målet har ända från början varit att främja samarbetet mellan parlamenten och parlamentarikerna i de arktiska länderna samt att stärka det ömsesidiga informationsutbytet om arktiska frågor.

I Arktiska parlamentarikerkonferensen deltar normalt riksdagsledamöter från Finland, Sverige, Norge, Island, Danmark, Ryssland, Förenta staterna och Kanada samt från Europaparlamentet. De organisationer som representerar ursprungsfolken är permanenta deltagare i parlamentarikerkonferensen, och i verksamheten deltar också företrädare för observatörländerna i Arktiska rådet (Arctic Council). På grund av Rysslands krigshandlingar mot Ukraina har Ryssland sedan våren 2022 inte inbjudits till den arktiska parlamentarikerkonferensen eller till andra evenemang som genomförts inom ramen för det arktiska parlamentarikersamarbetet.

Riksdagens talmanskonferens tillsätter Finlands sex personer stora delegation i Arktiska parlamentarikerkonferens för en valperiod i sänder på framställning av partigrupperna. Under valperioden 2019–2023 var ledamöterna Mikko Kärnä (cent), Satu Hassi (gröna), Eeva-Johanna Eloranta

(sd), Niina Malm (sd), Minna Reijonen (saf) och Mari-Leena Talvitie (saml) medlemmar i den arktiska delegationen. Den arktiska delegationens mandatperiod 2019–2023 löpte ut vid riksdagsvalet den 2 april 2023.

Den 28 juni 2023 tillsattes en ny arktisk delegation för valperioden 2023–2027. Till delegationsordförande utsågs Olga Oinas-Panuma (cent) och till vice ordförande Niina Malm (sd). Övriga medlemmar i delegationen är ledamöterna Heikki Autto (saml), Sara Seppänen (saf), Jaana Strandman (saf) och Mari-Leena Talvitie (saml). Delegationsmedlemmarna har inga ersättare. Delegationens sekreterare arbetar vid riksdagens internationella avdelning.

3.1. Möten vid Arktiska parlamentarikerkonferensens ständiga kommitté (SCPAR)

Ordföranden för den arktiska delegationen Olga Oinas-Panuma är Finlands representant i den ständiga kommitté med tio medlemmar som styr Arktiska parlamentarikerkonferensens arbete (Standing Committee of Parliamentarians of the Arctic region, SCPAR). I enlighet med delegationens verksamhetsprinciper kan också de övriga medlemmarna i den arktiska delegationen representera Finland vid ständiga kommittés möten om ordföranden har förhinder.

Arktiska parlamentarikerkonferenser anordnas vartannat år och den föregående konferensen hölls i september 2022 på Grönland. År 2023 ordnades ingen parlamentarikerkonferens, men ständiga kommittén sammanträdde två gånger: den 25–26 april 2023 i Washington, Förenta staterna, och den 16–18 oktober 2023 i Egilsstaðir på Island. I Finland hölls riksdagsval den 2 april 2023, och någon ny arktisk delegation och någon representant för Finland i ständiga kommitté hade ännu inte utsetts före mötet i Washington. Därmed var Finland inte representerat vid mötet. Däremot deltog Finland i mötet på Island och företrädde av delegationens nya ordförande Olga Oinas-Panuma.

3.1.1. Ständiga kommittén den 16–18 oktober 2023 i Egilsstaðir på Island

Vid ständiga kommitténs två dagar långa möte behandlades aktuella teman som gäller arktiska frågor samt i synnerhet Ryssland och dess roll i det arktiska parlamentarikersamarbetet. Mötet leddes av parlamentarikerkonferensens ordförande, den danska parlamentsledamoten Aaja Chemnitz Larsen.

Under de senaste åren har man försökt fördjupa de arktiska parlamentarikernas relationer både med Arktiska rådet och med centrala intressentgrupper. Ett exempel på detta är det samarbetsdokument som utarbetades sommaren 2023 med Inuit Circumpolar Council (ICC). Samarbetsdokumentet skapar ramar för ömsesidig verksamhet och för Danmarks del främjar det också allokeringen av offentliga medel till samarbetet. De arktiska parlamentarikerna har också upprättat ett motsvarande samarbetsdokument i samråd med Arktiska ekonomiska rådet (Arctic Economic Council, AEC).

Ett tema som kräver gemensam reflektion och som diskuterades vid mötet var behovet att skärpa de arktiska parlamentarikernas kommunikation. Vid mötet kom man överens om att inleda arbetet med en separat kommunikationsstrategi. Det arktiska parlamentarikersamarbetet har en egen webbplats som uppdateras av Norge och dessutom har man skapat en Facebook-profil för samarbetet, som hittills ändå utnyttjats relativt lite.

Norge är för närvarande ordförande i Arktiska rådet, och i anslutning till det norska ordförandeskapet diskuterade mötet aktivt vilka samarbetsriktlinjer som bör skapas i en situation där Ryssland inte längre inbjuds att delta i verksamheten.

För Finlands del sade ledamot Oinas-Panuma att Finland värdesätter Norge när landet måste vara ordförande för Arktiska rådet i en svår geopolitisk situation. Finland anser att det är viktigt att svara på

klimatförändringen och andra utmaningar i regionen via Arktiska rådet, men fördömer samtidigt Rysslands åtgärder i Ukraina i enlighet med de nationella riktlinjerna och EU-riktlinjerna. Under de rådande förhållandena samarbetar Finland inte direkt med den ryska regimen.

Vid diskussionerna konstaterades det att situationen inte är normal och att de arktiska parlamentarikerna därför måste agera kreativt. Alla delade uppfattningen om att händelserna i Ukraina inte borde leda till att de komplexa utmaningarna i Arktis förbises. Det är nödvändigt att fortsätta samarbetet i Arktis, även om Ryssland inte längre deltar på samma sätt som tidigare.

För att möjliggöra samarbete inom ramen för olika projekt vid Arktiska rådet har det införts ett skriftligt förfarande där också Ryssland deltar. Detta ansågs vara ett förståeligt beslut i en svår situation. Utan det skriftliga förfarandet hade en stor del av det omfattande projektsamarbetet vid Arktiska rådet inte kunnat fortsätta. Samtidigt konstaterade dock de arktiska parlamentarikerna samfällt att trots att det skriftliga förfarandet i fråga om Arktiska rådet nu finns bland metoderna för att möjliggöra projektsamarbete, kan man inte inleda något samarbete med Ryssland på parlamentarikernivå.

3.2. Finlands delegation

Finlands delegation i den arktiska parlamentarikerkonferensen sammanträdde två gånger under året. Båda mötena hölls på hösten.

Första mötet, som hölls den 6 september 2023, var samtidigt ett konstituerande möte för den nya arktiska delegationen och ett introduktionstillfälle. Vid mötet fastställdes delegationens presidium och medlemmar, behandlades teman i anslutning till delegationens verksamhet samt planerades kommande program.

Följande gång sammanträdde delegationen den 12 december 2023 för att diskutera aktuella frågor och Finlands verksamhet i Arktiska rådet. Under debatten konstaterades det att Arktiska rådet inte är ett regionalt samarbete i samma avseende som till exempel Barentsrådet eller Nordiska rådet. Det handlar om en mer mångfacetterad samsarbetsstruktur som utöver miljöfrågor och andra frågor också har en koppling till det transatlantiska samarbetet. Arktiska rådets stora betydelse beror också på omfattningen av dess projektsamarbete – det pågår stora projekt dels inom miljösektorn och andra sektorer i sex underarbetsgrupper, dels i anknytning till urfolkens centrala ställning och begreppet *arctic governance*, som i vid bemärkelse gäller förvaltningen av Arktis. Tanken är att förvaltningen över Arktis inte får överlåtas enbart till enskilda stora aktörer.

När det gäller det arktiska samarbetet inom EU konstaterades det i diskussionerna att EU har haft ett begränsat fokus på arktiska frågor efter kommissionens meddelande om Arktis hösten 2021. EU:s planerade kontor i Nuuk, Grönlands huvudstad, har ännu inte öppnats.

Under debatten uttryckte delegationsmedlemmarna sitt stöd för Arktiska rådet och dess betydelse som ett centralt internationellt samsarbetsforum för Arktis. Dessutom konstaterades det att avsikten med det program för norra Finland som bereds enligt riktlinjerna i det nuvarande regeringsprogrammet inte är att omintetgöra det arktiska samarbetet. Regionerna har stora förväntningar på programmet för norra Finland, som också är viktigt för regionens riksdagsledamöter. Samtidigt ansågs det dock att programmet bör kopplas till mer omfattande mål än enbart till att öka livskraften i de nordliga städerna.

Utöver de officiella mötena för den arktiska delegationen träffade en del av delegationsmedlemmarna under året arktiska aktörer i olika sammanhang både i riksdagen och på andra håll.

3.3. Delegationen för arktiska frågor

Alla finska medlemmar i den arktiska parlamentarikerkonferensen deltog som observatörer i arbetet i delegationen för arktiska frågor, som samordnas av statsrådets kansli. Delegationen består av företrädare för statsförvaltningen och de viktigaste intressentgrupperna och den sammanträdde några gånger under året. Delegationens mandatperiod löpte ut den 31 oktober 2023 och tills vidare har ingen ny delegation tillsatts. Medlemmarna i delegationen för arktiska frågor deltog aktivt i delegationens möten, antingen på distans eller fysiskt på plats.

3.4. Andra evenemang: Parlamentarisk Barentskonferens i Rovaniemi den 25–27 september 2023

Som en del av programmet för Finlands ordförandeskap i Barentsrådet (The Barents euro-Arctic Council, BEAC) ordnade riksdagen den elfte parlamentariska Barentskonferensen i Rovaniemi den 25–27 september 2023. Evenemanget förde samman parlamentariker från Finland, Sverige och Norge, samiska aktörer samt centrala intressentgrupper och företrädare för förvaltningen. Senast ordnade riksdagen en motsvarande konferens i Helsingfors 2015.

Huvudtemat för konferensen i Rovaniemi var framtiden för Barentssamarbetet under rubriken *Barents Cooperation: The Road Ahead*. Inom ramen för temat diskuterades den gröna omställningen, hur de unga i regionen ser på omvärlden samt framtiden för Barentssamarbetet. Vid konferensen godkändes några slutsatser på engelska. De förbereddes i en särskild arbetsgrupp med företrädare för alla nationella delegationer, inklusive delegationen för sameärenden.

För konferensen tillsattes Finlands Barentsdelegation, till vilken det utsågs två medlemmar från den arktiska delegationen, två från Finlands delegation i Nordiska rådet och en från Finlands Östersjödelegation. Finlands delegation bestod av ledamöterna Olga Oinas-Panuma (cent), Sara Seppänen (saf), Heikki Autto (samI), Krista Mikkonen (gröna) och Mikko Polvinen (saf). Ordförande för delegationen var ledamot Heikki Autto, som också var mötesordförande i Rovaniemi.

Finland, Sverige, Norge, Island och Danmark fryste det mellanstatliga Barentssamarbetet med Ryssland i mars 2022 efter att Ryssland hade anfällt Ukraina. Ryska parlamentariker inbjöds inte till konferensen i Rovaniemi. Cirka en vecka före konferensen den 18 september 2023 meddelade Ryssland att landet utträder ur Barentsrådet.

4. FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA PARTNERSKAPS MÖTET ASIEN-EUROPA (ASEP)

Parlamentariska partnerskapsmötet Asien-Europa (ASEP) sammanträdde inte år 2023.

ASEP-verksamheten har legat på is sedan februari 2022, eftersom EU och Asien inte har kunnat komma överens om hur man i samarbetet bör beakta åsiktsskillnaderna mellan parterna i fråga om Rysslands angrepp på Ukraina. Följaktligen har det inte funnits förutsättningar för parlamentariska partnerskapsmöten inom ramen för ASEP.

4.1. Finlands delegation

Talmanskonferensen utnämnde den 28 juni 2023 Finlands delegation till parlamentariska partnerskapsmötet Asien-Europa för valperioden 2023–2027. Delegationens konstituerande möte och introduktionsmöte hölls den 7 november 2023.

Även om ASEP-möten som är gemensamma för Asien och Europa inte har kunnat ordnas, är Finlands delegation beredd att för sin del utreda om det under nuvarande förhållanden finns andra möjliga kanaler för interparlamentariskt samarbete med Asien.

5. FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA ÖSTERSJÖ-KONFERENSEN, BSPC

Parlamentariska Östersjökonferensen (Baltic Sea Parliamentary Conference, BSPC) föddes på initiativ av Finland strax efter järnridåns fall 1991. I dag bedrivs Östersjösamarbetet av tio nationella parlament, sju regionala lagstiftande organ och fem interparlamentariska samarbetsorganisationer. Allt samarbete och alla kontakter med det ryska parlamentet och de ryska regionala parlamenten lades på is efter landets invasion av Ukraina i februari 2022. Också arbetsordningen ändrades till följd av kriget i Ukraina. I framtiden kommer endast länder, regioner och organisationer som förbinder sig att ömsesidigt respektera gemensamma värderingar som demokrati, jämställdhet, rättsstatsprincipen och god grannsamja att delta i eller observera det interparlamentariska Östersjösamarbetet.

Tyngdpunkterna i samarbetet har förändrats. De prioriteringar som tidigare stått i fokus för samarbetet, såsom hållbar användning av havet, grön energi och miljösamarbete, har gett vika för omfattande bedömningar av hur och inom vilka områden det regionala samarbetet bör intensifieras till följd av de multiplikatoreffekter som Rysslands aggression har. I den nya geopolitiska verkligheten anses det vara ytterst viktigt att intensifiera samarbetet mellan likasinnade demokratiska stater särskilt när det gäller försvars- och säkerhetsfrågor samt frågor som berör självförsörjning i fråga om energi. Till dessa teman hör i väsentlig grad beredskap, ökad resiliens och motståndskraft, tryggare digitalisering samt bekämpning av falska nyheter och hybridpåverkan. När det gäller dessa teman har Östersjöparlamentarikerna strävat efter ett aktivt informationsutbyte om bästa praxis för att främja ett tätare regionalt samarbete och efterlysa konkreta åtgärder av regionens regeringar bland annat genom en resolution och arbetsgruppens mellan- och slutrapport.

Östersjödelegationen tillsätts av talmanskonferensen och består av en ordförande, en vice ordförande, tre ordinarie medlemmar och fem ersättare. Östersjödelegationen på tio personer utses för en valperiod i sänder på framställning av riksdagsgrupperna. Medlemmar i Östersjödelegationen under valperioden 2019–2023 var ledamöterna Sakari Puisto (saf), Riitta Mäkinen (sd), Joonas Könttä (cent), Kai Mykkänen (saml), Paula Werning (sd), Mai Kivelä (vänst), Pirkka-Pekka Petelius (gröna), Mari Rantanen (saf), Saara-Sofia Sirén (saml) och Ari Tornainen (cent). Östersjödelegationens mandatperiod 2019–2023 löpte ut vid riksdagsvalet den 2 april 2023.

En ny Östersjödelegation tillsattes för valperioden 2023–2027 den 28 juni 2023. Till ordförande för delegationen utsågs Eveliina Heinäluoma (sd), vice ordförande Mikko Polvinen (saf), medlemmar Pauli Aalto-Setälä (saml), Antti Kangas (saf) och Milla Lahdenperä (saml) samt ersättare Vesa Kallio (cent), Mari Kaunistola (saml), Saku Nikkanen (sd), Onni Rostila (saf) och Paula Werning (sd). Delegationens sekreterare arbetar vid riksdagens internationella avdelning.

Delegationen är ett av riksdagens nio internationella parlamentariska organ. Arbetet i delegationen omfattar den ordinarie sessionen som ordnas årligen, den så kallade parlamentariska Östersjökonferensen, samt möten i ständiga kommittén, arbetsgrupper och delegationen.

Ryssland slutade betala sin medlemsavgift till BSPC och krävde återbetalning av sin medlemsavgift för 2022. Också de diskussionerna om organisationens framtida högkvarter och praxis inom organisationens interna verksamhet inleddes under berättelseåret. För att säkerställa verksamheten behövdes det en

höjning av medlemsavgifterna. Dessutom beslutade riksdagen under berättelseåret att från och med 2024 betala sin avgift inklusive Ålands BSPC-andel direkt till organisationen och inte längre via Nordiska rådet.

Mandatperioden för den delegation som tillsattes under berättelseåret kommer att fortgå tills det väljs en ny delegation. På så sätt kan de riksdagsledamöter som blir omvalda i riksdagsvalet och som är medlemmar i delegationen delta i det internationella organets eventuella sammanträden och säkerställa att den politiska representationen och verksamheten fortsätter också under det övergångsskede som följer efter valet.

5.1. Konferensen

Östersjöparlamentarikerna sammanträdde i den tyska förbundsdagen i Berlin den 27–29 augusti 2023. Tillsammans med ungdomar och intressenter i Östersjöregionen uttryckte parlamentarikerna sitt enhälliga och förbehållslösa stöd för det krigsdrabbade Ukraina. Inläggen under konferensen visade att regionen är en geopolitisk och energipolitisk scen och att det multilaterala parlamentariska samarbetet har en synlig roll när det gäller att främja demokrati, frihet och regional stabilitet.

Utrikesminister Elina Valtonen höll i början av konferensen ett videoanförande där hon berättade om Finlands pågående ordförandeskap i det mellanstatliga Östersjörådet (Council of the Baltic Sea States, CBSS) 1.7.2023–30.6.2024 och om dess centrala teman, det vill säga övergripande säkerhet, krisberedskap och resiliens. Ungdomarna i Östersjöområdet har engagerats mer aktivt i samarbetet än tidigare. Konferensen föregicks för andra gången av en konferens för ungdomar i Östersjöområdet (Baltic Sea Parliamentary Youth Forum, BSPYF), där den tyska förbundsdagen var värd och där också en del av Östersjöparlamentarikerna deltog. Rekommendationerna från konferensen för ungdomar i Östersjöområdet diskuterades också på sessionen och deras synpunkter togs med i resolutionen.

Parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) var en av de första regionala parlamentariska samarbetsorganen som upphörde med allt samarbete med Rysslands parlament, federationsråd och lagstiftande organ i nordvästra Ryssland efter att Ryssland hade anfallit Ukraina i februari 2022. Vid sidan av de tidigare miljöaspekterna och miljösäkerhetsaspekterna har organisationen, som numera består av likasinnade öppna demokratier, också börjat fokusera på att stärka i synnerhet de demokratiska institutionerna, försvarssamarbetet, beredskapen, energisäkerheten och den digitala säkerheten. Den gemensamma nämnaren är strävan att intensifiera och öka det regionala samarbetet på alla nivåer. Finlands Natomedlemskap uppmärksammades i flera anföranden och ansågs enhälligt öka den regionala säkerheten. I några anföranden uttrycktes också oro för hur populismen och den ökade invandringsfientligheten påverkar demokratiernas framtid i Europa.

Vid konferensen godkändes enhälligt en omfattande resolution till regeringarna i området samt slutrapporten från arbetsgruppen för biologisk mångfald och klimatförändringar. Dessutom utsågs Kaspars Briškens från Lettland till ny ordförande för arbetsgruppen för energisäkerhet. BSPC:s president Johannes Schrapz överlämnade ordförandeklubban till Henrik Møller från Danmark. Ett av målen för Danmarks ettåriga ordförandeskap i BSPC är utöver temat säkerhet och försörjningsberedskap att främja diskussionen om hur länderna i Östersjöregionen ytterligare kunde minska beroendet av ryska fossila bränslen, säkerställa en mer miljövänlig energiförsörjning så kostnadseffektivt som möjligt samt stödja samarbetet kring framtidens bränslen också inom forsknings- och innovationsverksamhet. Från Finlands delegation deltog vice ordförande Mikko Polvinen (saf), ledamot Pauli Aalto-Setälä (samI) och delegationens sekreterare.

Nästa Östersjökonferens äger rum i slutet av augusti 2024 i Helsingör, Danmark.

5.2. Ständiga kommittén (Standing Committee, SC)

På grund av valet var Finlands delegation undantagsvis närvarande endast vid ett av ständiga kommitténs möten. Ordförande Eveliina Heinäluoma (sd) och vice ordförande Mikko Polvinen (saf) deltog i ständiga kommitténs möte i Maribo i södra Danmark i november. Mötet var det första under det danska ordförandeskapet. Ledamöterna dryftade säkerhetsläget i Östersjöområdet samt frågor och samarbete kring tryggheten av infrastruktur som är viktig för regionens ekonomi och försörjningsberedskap. Det blev mycket diskussion om bland annat läckaget i havsgasledningen Balticconnector mellan Finland och Estland samt om säkerhetsfrågor i anknytning till havsbotteninfrastruktur. Ledamöterna var särskilt oroad över användningen av teknik och transportmedel för spionage. I samband med ständiga kommitténs möte besökte parlamentarikerna också hamnen i Rødby för att bekanta sig med det pågående stora tunnelprojektet Fehmarn Bält-förbindelsen. Tunneln kommer att förbinda Danmark och Tyskland och förkorta den fasta förbindelsen mellan Skandinavien och Kontinentaleuropa med 160 kilometer.

5.3. Arbetsgrupper

Ledamot Mai Kivelä (vänst) var med i den arbetsgrupp för klimatförändring och biologisk mångfald som avslutade sitt arbete 2023. Hennes ersättare var ledamot Joonas Könttä (cent). Arbetsgruppen sammanträdde två gånger under berättelseåret och dess slutrapport presenterades på en konferens i Berlin. Under konferensen gav parlamentarikerna också ett tvåårigt mandat till den nya arbetsgruppen för energisäkerhet. Det ansågs att gruppen behövs i synnerhet på grund av det spända geopolitiska läget i Östersjöområdet.

Den nya arbetsgruppen inrättades efter riksdagsvalet och delegationen företräd av ledamot Mikko Polvinen (saf) med ledamot Pauli Aalto-Setälä som ersättare. Med hjälp av arbetsgruppsarbete, sakkunnigutfrågningar och besök ställs frågor till de ansvariga ministerierna i länderna i området samt utarbetas politiska rekommendationer utifrån vilka det senare sammanställs en mellanrapport och en slutrapport om energisäkerheten, självförsörjningsgraden i fråga om energi, anslutbarheten och interoperabiliteten samt beredskapen och resiliensen mot förändringar och störningar i Östersjöområdet.

Den nya arbetsgruppen höll sitt första möte i Riga, Lettland, där ledamot Polvinen underströk vikten av att stärka energisäkerheten genom ett tätare samarbete och genom att minska beroendet av ryska fossila bränslen. Samtidigt diskuterade parlamentarikerna olika metoder för att säkra en så ren och billig energiförsörjning som möjligt och att stödja innovation i branschen. De nämnda skadorna på en gasledning och en datakabel mellan Finland och Estland på Östersjöns botten under oklara förhållanden väckte också i Riga en livlig debatt om vikten av en så effektiv gemensam beredskap som möjligt för mångskiftande hybridpåverkan. Arbetsgruppen diskuterar också hur Östersjöländerna kan påskynda en gemensam digital energimarknad som är anpassningsbar med tanke på både externa och interna hot.

Finland stod värd för arbetsgruppen vid dess följande möte i Helsingfors i mars 2024 där den diskuterade beredskap, geopolitikens inverkan på energisäkerheten i Östersjöområdet samt Rysslands strävan efter att påverka med hjälp av olika metoder, både mjuka och hårda.

5.4. Finska delegationens möten och verksamhet

Eftersom det var valår höll delegationen sitt konstituerande möte först i september, där den utsåg sina redan nämnda medlemmar till arbetsgruppen för energisäkerhet.

Vid mötet fick delegationen en presentation av Östersjösamarbetets historia och samarbetspraxis. Delegationen diskuterade också de ämnen som togs upp vid Östersjökonferensen i Berlin, såsom avlägsnande av farliga odetonerade projektiler från havsbotten i Östersjön, prioriteringarna under det danska ordförandeskapet, den omfattande resolution som godkändes i samband med konferensen samt slutrapporten från arbetsgruppen för klimatförändringar och biologisk mångfald (2020–2023), som liksom under tidigare år sänds till regeringarna i länderna i området för åtgärder och kommentarer. Dessutom presenterade Finlands Östersjöambassadör Helena Tuuri prioriteringarna för Finlands CBSS-ordförandeskap, och Atte Leskinen från det parlamentariska forumet för unga i Östersjöområdet (BSPYF) berättade om ett ungdomsforum som ordnades i Berlin i samband med Östersjökonferensen och om de rekommendationer som det antog samt om verksamheten för unga i Östersjöområdet.

6. FINLANDS DELEGATION I PARLAMENTARISKA FÖRSAMLINGEN FÖR UNIONEN FÖR MEDELHAVET

Det viktigaste målet för Parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (Parliamentary Assembly of the Union for the Mediterranean, PA-UfM) är att öka dialogen och samarbetet mellan EU:s medlemsländer och länderna söder om Medelhavet. Församlingen samlar parlamentariker från EU:s alla medlemsländer, Europaparlamentet och länderna kring Medelhavet (Albanien, Algeriet, Bosnien och Hercegovina, Egypten, Israel, Jordanien, Libanon, Mauretanien, Monaco, Montenegro, Marocko, Nordmakedonien, Palestina, Tunisien och Turkiet).

Avsikten är att församlingen ska sammanträda till plenum varje år men det har inte lyckats. Senast ordnades plenum år 2021. Det ordnades inget plenarmöte år 2023, utan det flyttades till början av 2024.

Under valperioden 2019–2023 var Paavo Arhinmäki (vänst) ordförande för delegationen, och Janne Heikkinen (saml) och Mari Rantanen (saf) var medlemmar. Ersättare var Eveliina Heinäluoma (sd), Heli Järvinen (gröna) och Jouni Ovaska (cent).

Efter riksdagsvalet konstituerade sig Finlands nya delegation den 13 september 2023. Till ordförande för delegationen valdes ledamot Pia Sillanpää (saf) och till medlemmar Saku Nikkanen (sd) och Susanne Päivärinta (saml). Till ersättare valdes Eeva Kalli (cent), Minna Reijonen (saf) och Tere Sammallahti (saml).

De ställningstaganden som ska behandlas i plenarmötet bereds i fem utskott. Från den nya delegationen utsågs ledamot Sillanpää till medlem i politiska utskottet och ledamot Nikkanen till medlem i energiutskottet.

7. DE INTERNATIONELLA SAMARBETSNÄTVERKEN I RIKSDAGEN

Utöver de officiella internationella delegationerna har riksdagen sedan ingången av valperioden 2019 haft fyra frivilliga nätverk för riksdagsledamöter. Nätverken följer internationella frågor och utgör plattformar där riksdagsledamöterna kan ta ställning till aktuella internationella frågor. Nätverken har ingen direkt kontakt med någon internationell organisation och därför är deras verksamhet friare utformad än delegationernas.

7.1. Riksdagens nätverk för mänskliga rättigheter

Riksdagens nätverk för mänskliga rättigheter grundades 1991. Nätverket har som mål att ge riksdagsledamöterna möjlighet att diskutera människorättsfrågor och få information som de kan utnyttja

i sitt övriga arbete som ledamot. I verksamheten har man från början också betonat vikten av att riksdagsledamöterna och frivilligorganisationerna har kontakt med varandra.

Fram till riksdagsvalet 2023 fortsatte presidiet för riksdagens nätverk för mänskliga rättigheter som tidigare: ordförande var ledamot Veronika Honkasalo (vänst) och vice ordförande var ledamöterna Elina Valtonen (saml) och Inka Hopsu (gröna). Efter valet organiserades nätverket den 2 maj 2023, då ledamot Inka Hopsu (gröna) valdes till ordförande och ledamöterna Veronika Honkasalo (vänst) och Pinja Perholehto (sd) valdes till vice ordförande.

Vid de evenemang som ordnades av riksdagens nätverk för mänskliga rättigheter behandlades flera teman som gäller de mänskliga rättigheterna, bland annat människorättssituationen i Iran, ställningen för de ryska vapenvägrarna och situationen för sexuella minoriteter i Uganda. Nätverket ordnade också ett diskussionsmöte med uigurer som överlevt kinesiska omskolningsläger. Dessutom träffade nätverket bland annat Dominique Hyde, chefen för avdelningen för yttre förbindelser vid FN:s flyktingkommissariat UNHCR. Med henne diskuterade nätverket behovet av ett starkare engagemang från företagssektorn för att stödja FN:s organisationer. Teman och evenemang som är viktiga för Finland och som gäller mänskliga rättigheter diskuterades vid mötet med utrikesministeriets ambassadör för mänskliga rättigheter Tiina Jortikka-Laitinen.

I november publicerade medlemmarna i riksdagens nätverk för mänskliga rättigheter och Palestina-vänkskapsgruppen en gemensam deklARATION där man uppmanade Finlands regering att fördöma Israels överdimensionerade krigsoperationer i Gaza som krävt ett aldrig tidigare skädat antal civila offer och uppmanade Finland och EU att agera starkare för att främja fred i regionen.

7.2. Riksdagens fredsfrämjningsnätverk

Syftet med riksdagens fredsfrämjningsnätverk, som grundades 2018, är att stärka riksdagsledamöternas kunskaper inom fredsfrämjning och att synliggöra riksdagsledamöternas fredsfrämjningsarbete. Nätverket samarbetar med inhemska och internationella aktörer som bedriver fredsfrämjning.

Fredsfrämjningsnätverket omorganiserades efter riksdagsvalet den 27 juni 2023 och ledamot Eva Biaudet (sv) valdes till ordförande och ledamot Johannes Koskinen (sd) till vice ordförande.

Under året träffade nätverket bland annat representanter för det internationella nätverket Network for Religious and Traditional Peacemakers som administreras av Kyrkans Utlandshjälp. Nätverket består av organisationer som arbetar för fred vid olika trossamfund samt av inflytelserika religiösa och traditionella ledare. Vid ett möte med Finlands nätverk för kvinnliga medlare diskuterades bland annat stärkandet av kvinnors deltagande i fredsprocesser samt den förändring som skett i den säkerhetspolitiska debatten under de senaste åren. Nätverkets ordförande träffade dessutom Fernando Arias, generaldirektör för Organisationen för förbud mot kemiska vapen (Organization for the Prohibition of Chemical Weapons, OPCW), i samband med att han besökte Finland.

7.3. Riksdagens globaliseringsgrupp

Riksdagens globaliseringsgrupp bildades 2003 för att fortsätta den verksamhet som tidigare bedrevs av gruppen för global etik (1998–2003). Globaliseringsgruppen ordnar evenemang där man behandlar globala och världspolitiska frågor, såsom handels- och utvecklingspolitik, klimatförändringen, världsekonomin, religioner och globala maktförhållanden.

Fram till riksdagsvalet fortsatte ledamot Hussein al-Taei (sd) som gruppens ordförande och ledamöterna Inka Hopsu (gröna) och Suldaan Said Ahmed (vänst) som vice ordförande. Efter valet konstituerade sig

gruppen på nytt den 30 maj 2023 och till vice ordförande valdes ledamöterna Inka Hopsu (gröna) och Kimmo Kiljunen (sd). Ordförandeposten tillsattes inte.

Före riksdagsvalet ordnade Globaliseringsgruppen i samarbete med Fingo och Finnfund en valdebatt där temat var den världspolitiska situationens inverkan på Finlands utvecklingspolitik. I övrigt behandlades under verksamhetsåret särskilt frågor som gällde företagens samhällsansvar och rättvis handel. Dessa behandlades bland annat vid ett möte med Isaac Tongola, direktör för den afrikanska producentorganisationen Fairtrade Africa, samt vid ett seminarium om beredningen av EU:s direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag. I seminariet deltog bland annat europaparlamentariker Heidi Hautala, arbets- och näringsministeriet, Rättvis handel rf och representanter för företagslivet. Dessutom stod Globaliseringsgruppen värd för 25-årsjubileet för Fredsförbundets Fredsskola, där bland annat president Tarja Halonen och Globaliseringsgruppens vice ordförande Inka Hopsu talade.

7.4. Det internationella nätverket för unga parlamentariker

Det nya internationella nätverket för unga parlamentariker konstituerade sig i oktober efter valet våren 2023. Till nätverkets ordförande valdes ledamot Janne Heikkinen (saml) och till förste vice ordförande ledamot Sebastian Tynkkynen (saf).

BILAGA:

MEDLEMMAR I DELEGATIONERNA UNDER VALPERIODEN 2019–2023

Finlands delegation i Natos parlamentariska församling

Ordförande	Ilkka KANERVA (saml), fram till den 14 april 2022 Elina VALTONEN (saml), från och med den 1 maj 2022
Vice ordförande	Mikko SAVOLA (cent)
Ordinarie medlemmar	Mika KARI (sd) Tom PACKALÉN (saf) Inga ersättare.
Sekreterare	utskottsråd Heikki Savola www.nato-pa.int

Styrelsen för Finlands grupp i Interparlamentariska unionen (IPU)

Ordförande	Heli JÄRVINEN (gröna)
Vice ordförande	Sebastian TYNKKYNEN (saf)
Ordinarie medlemmar	Anne KALMARI (cent) Merja KYLLÖNEN (vänst) Mats LÖFSTRÖM (sv) Kristiina SALONEN (sd) Sari TANUS (kd) Sofia VIKMAN (saml)
Ersättare	Markku EESTILÄ (saml) Tarja FILATOV (sd) Hanna HOLOPAINEN (gröna) Eeva KALLI (cent) Mai KIVELÄ (vänst) Ari KOPONEN (saf) Antero LAUKKANEN (kd) Mikko OLLIKAINEN (sv)
Sekreterare	Teemu Vuosio, sekreterare för internationella ärenden www.ipu.org

Finlands delegation i Arktiska parlamentarikerkonferensen

Ordförande	Mikko KÄRNÄ (cent)
Vice ordförande	Satu HASSI (gröna)
Ordinarie medlemmar	Eeva-Johanna ELORANTA (sd) Niina MALM (sd) Minna REIJONEN (saf) Mari-Leena TALVITIE (saml)
	Inga ersättare
Sekreterare	Sari Wessman, sakkunnig i internationella relationer www.arcticparl.org

Finlands delegation i parlamentariska partnerskapsmötet Asien-Europa (ASEP)

Ordförande	Sanni GRAHN-LAASONEN (saml)
Ordinarie medlemmar	Erkki TUOMIOJA (sd) Jenna SIMULA (saf)
	Inga ersättare
Sekreterare	Sari Wessman, sakkunnig i internationella relationer

Finlands delegation i parlamentariska Östersjökonferensen

Ordförande	Sakari PUISTO (saf)
Vice ordförande	Riitta MÄKINEN (sd)
Ordinarie medlemmar	Joonas KÖNTTÄ (cent) Kai MYKKÄNEN (saml) Paula WERNING (sd)
Ersättare	Mai KIVELÄ (vänst) Pirkka-Pekka PETELIUS (gröna) Mari RANTANEN (saf) Saara-Sofia SIRÉN (saml) Ari TORNIAINEN (cent)
Sekreterare	Mika Laaksonen, sakkunnig i internationella relationer www.bspsc.net

Finlands delegation i den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet

Ordförande	Paavo ARHINMÄKI (vänst)
Ordinarie medlemmar	Janne HEIKKINEN (saml) Mari RANTANEN (saf)
Ersättare	Eveliina HEINÄLUOMA (sd) Heli JÄRVINEN (gröna) Jouni OVASKA (cent)
Sekreterare	Jonna Laurmaa, utskottsråd/Eeva Lahti, sekreterare för internationella ärenden/Susan Villa, sakkunnig i internationella relationer/Venja Henningsen, sakkunnig i internationella relationer www.paufm.org

MEDLEMMAR I DELEGATIONERNA UNDER VALPERIODEN 2023–2027

Finlands delegation i Natos parlamentariska församling

Ordförande	Tomi IMMONEN (saf)
Vice ordförande	Jukka KOPRA (saml)
Ordinarie medlemmar	Mika KARI (sd) Jarno LIMNELL (saml) Mikko SAVOLA (cent)
Ersättare	Atte Harjanne (gröna) Harry Harkimo (liik) Mats LÖFSTRÖM (sv) Päivi RÄSÄNEN (kd) Jussi SARAMO (vänst)
Sekreterare	Heikki Savola, utskottsråd/Ari Honkanen, sakkunnig i internationella relationer

Styrelsen för Finlands grupp i Interparlamentariska unionen (IPU)

Ordförande	Sebastian TYNKKYNEN (saf)
Vice ordförande	Anne KALMARI (cent)

Ordinarie medlemmar	Sofia VIKMAN (saml) Elisa GEBHARD (sd) Fatim DIARRA (gröna) Merja KYLLÖNEN (vänst) Mikko OLLIKAINEN (sv) Päivi RÄSÄNEN (kd)
Ersättare	Markku EESTILÄ (saml) Johan KVARNSTRÖM (sd) Sanna ANTIKAINEN (saf) Antti KURVINEN (cent) Saara HYRKKÖ (gröna) Mai KIVELÄ (vänst) Anders NORRBACK (sv) Peter ÖSTMAN (kd)
Sekreterare	Teemu Vuosio, sakkunnig i internationella relationer

Finlands delegation i Arktiska parlamentarikerkonferensen

Ordförande	Olga OINAS-PANUMA (cent)
Vice ordförande	Niina MALM (sd)
Ordinarie medlemmar	Heikki AUTTO (saml) Sara SEPPÄNEN (saf) Jaana STRANDMAN (saf) Mari-Leena TALVITIE (saml)
	Inga ersättare
Sekreterare	Sari Wessman, sakkunnig i internationella relationer www.arcticparl.org

Finlands delegation i parlamentariska partnerskapsmötet Asien-Europa (ASEP)

Ordförande	Atte KALEVA (saml)
Ordinarie medlemmar	Timo HARAOKA (sd) Laura HUHTAMÄKI (saf)
	Inga ersättare
Sekreterare	Sari Wessman, sakkunnig i internationella relationer

Finlands delegation i parlamentariska Östersjökonferensen

Ordförande	Eveliina HEINÄLUOMA (sd)
Vice ordförande	Mikko POLVINEN (saf)
Ordinarie medlemmar	Pauli AALTO-SETÄLÄ (saml) Antti KANGAS (saf) Milla LAHDENPERÄ (saml)
Ersättare	Vesa KALLIO (cent) Mari KAUNISTOLA (saml) Saku NIKKANEN (sd) Onni ROSTILA (saf) Paula WERNING (sd)
Sekreterare	Mika Laaksonen, sakkunnig i internationella relationer www.bspc.net

Finlands delegation i den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet

Ordförande	Pia SILLANPÄÄ (saf)
Ordinarie medlemmar	Saku NIKKANEN (sd) Susanne PÄIVÄRINTA (saml)
Ersättare	Eeva KALLI (cent) Minna REIJONEN (saf) Tere SAMMALLAHTI (saml)
Sekreterare	Venja Henningsen, sakkunnig i internationella relationer www.paufm.org

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

